

Openbaar

Zaaknummer: Z/21/059528

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Antwoord op schriftelijke vragen: herverdeling gemeentefonds

Kernboodschap

In een brief gedateerd 12 maart 2021 zijn schriftelijke vragen gesteld door Welzijn Druten, naar aanleiding van een krantenartikel over de herverdeling van het gemeentefonds. Deze informatienota voorziet in de beantwoording.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen van de fractie van Welzijn Druten:

Vragen:

1. Met hoeveel parameters wordt gerekend bij de herijking van het gemeentefonds en uiteindelijk resulterend in het negatieve herverdelingseffect voor de gemeente Druten?
2. Welke van deze parameters hebben betrekking gehad op de belastingcapaciteit en belasting ruimte van onze gemeente? Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
3. Welke van deze parameters hebben betrekking gehad op onze huidige financiële positie als gemeente Druten? (schuldquote, netto schuldquote, solvabiliteitsratio, exploitatieruimte, grondexploitatie) Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
4. Welke van deze parameters hebben betrekking op de demografische gegevens van onze gemeente? Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
5. Welke van deze parameters hebben betrekking gehad op de economische situatie van onze inwoners? Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
6. Welke van deze parameters hebben betrekking gehad op de ontwikkelingen in het sociaal domein binnen onze gemeente? Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
7. Welke van deze parameters hebben direct te maken met de oppervlakte van de gemeente? Wat is de exacte invloed hiervan geweest op het negatieve effect?

8. Welke van deze parameters hebben betrekking gehad op economische groei of krimp van onze gemeente? Wat is de invloed hiervan geweest op het negatieve effect?
9. Hoe is het te verklaren dat zowel in de rest van het land als bij omliggende gemeente die of niet zijn gefuseerd en die of van vergelijkbare omvang zijn als Druten, er geen sprake is van een negatief herverdelingseffect en in sommige gevallen zelfs financiële vooruitgang is geboekt (voordeelgemeenten)?
10. Welke parameters hebben het grootste negatieve effect in euro's op de herverdeling? Hoe is het totale (negatieve) effect opgebouwd (parameters inclusief effect in euro's)?
11. Hoe bepalend is het niet doorgaan van de fusie Wijchen-Druten voor het negatieve herverdelingseffect voor de gemeente Druten? (Graag een zo concreet mogelijke antwoord)

Antwoord van het college

Als eerste willen wij graag reageren op de tekst in de inleiding bij de vragen van Welzijn Druten. In deze inleiding maakt Welzijn Druten het college van B&W een aantal verwijten waaronder: een volstrekt ontoelaatbare werkwijze, stemmingmakerij en te kort door de bocht communiceren. Deze conclusie trekt Welzijn Druten uit uitspraken die men in de Gelderlander heeft gelezen.

Wij begrijpen dat lezers teksten uit een serieuze krant als De Gelderlander letterlijk nemen. Wij betreuren het wel dat dat in dit geval ook gebeurt. De kop en het artikel geven namelijk niet de nuancerende context en de zorgvuldige bewoordingen weer, die door collegeleden zijn gebruikt.

In een persgesprek op 9 maart jl. is door het college een mondelinge toelichting gegeven op de herverdeling van het gemeentefonds. Deze herverdeling brengt -zoals bekend- een grote korting voor onze gemeente, hierdoor zijn we genoodzaakt te bezuinigen.

Dat deze korting uit het gemeentefonds een reden tot opschaling is dan wel dat dat de enige optie zou zijn, is door het college niet beweerd. Op vragen van de pers is wel geantwoord dat een gemeente op de schaal van 20.000 inwoners over 10 jaar de steeds zwaardere taken niet meer zelfstandig uit zal kunnen voeren.

Op vervolgvragen van de pers over de bestuurlijke toekomst en over de samenwerking met Wijchen, heeft het college gemeld dat de gemeenteraad opdracht heeft gegeven om verschillende scenario's voor te leggen. Dit gebeurt binnenkort en de gemeenteraad zal daar keuzes uit maken. Daarbij is benadrukt dat het de gemeenteraad is die de keuzes maakt over de bestuurlijke toekomst van Druten.

De herverdeling van het gemeentefonds

Het college kan zich voorstellen dat de inhoud van het artikel in de Gelderlander vragen oproept over de achtergrond van de herverdeling van het Gemeentefonds en een mogelijke relatie met het niet doorgaan van de fusie met de gemeente Wijchen. Wij willen echter benadrukken dat het gaat om 2 verschillende vraagstukken.

In de onlangs aan uw raad toegestuurde memo over de herverdeling is uiteengezet wat de nieuwe grondslagen zijn. De nieuwe verdeelmodellen zijn afgestemd op de netto lasten van gemeenten in 2017. Dit leidt voor Druten tot een (voorlopig) negatief herverdeeleffect van ca. € 1,2 miljoen structureel per jaar.

Van onze kant is steeds benadrukt dat de uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op een groot aantal variabelen die specifiek voor onze gemeente gelden. Vergelijken met andere gemeenten is daardoor moeilijk. Een eenduidig antwoord op uw vragen is dan ook nauwelijks te geven. De grootte van een gemeente en het aantal inwoners is daarbij natuurlijk 1 van de variabelen.

Door het college is nooit gezegd dat het niet doorgaan van de fusie het herverdeeleeffect heeft veroorzaakt. In antwoord op vragen van de pers is wél aangegeven dat het niet doorgaan van de fusie vanzelfsprekend van invloed is op de omvang van de herverdeeleeffecten. Een gerechtvaardigde conclusie als je in beschouwing neemt dat de fusiegemeente substantieel groter zou zijn geweest en Wijchen op dit moment al een verwacht voordelig herverdelingsresultaat heeft. Verder zou een fusie een extra AHRI-uitkering uit het gemeentefonds hebben opgeleverd van enige miljoenen euro's.

Om uw gemeenteraad meer inzicht te geven in de systematiek van de werking van het gemeentefonds is het wellicht goed daar een keer wat diepgaander aandacht aan te besteden in desgewenst een RTG of een bijeenkomst van de auditcommissie. Het college peilt graag in het presidium of daar een behoefte aan is.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Bijlage 1: Schriftelijke vragen Welzijn Druten 12 maart 2021